

Pensionsopsparing:

Høje administrationsudgifter kan halvere formuen

Forskellen er til at få øje på.

På den ene side har vi den 65-årige Krogh. Han har udsigt til en pensionscheck på godt 5.200 kr. hver måned resten af livet. På den anden side har vi den jævnaldrende Møller. Han skal også have en check hver måned. Men den er mere end dobbelt så stor, nemlig på knap 11.600 kr.

Forklaringen på, at Møllers alderdom bliver rigere end Kroghs, er ikke, at han har sparet mere op. Det har han ikke. De lagde begge 250.000 kr. til side for præcis 40 år siden. Forklaringen er derimod, at de har sparet op i hver deres pensionselskab. Selskaberne har været lige gode til at investere, og fået opsparingen forrentet med 4,5 pct. om året. Men det ene selskab har – år efter år – brugt en større del af forrentningen på mar-

kedsføring og administration. Det i sig selv er nok til, at Kroghs formue – den dag pengene skal udbetales – er cirka halvt så stor som Møllers.

Eksemplet her er tænkt og forenklet i forhold til den typiske pensionsindbetaling, der sker i mindre portioner over en årrække, og hvor forhold som inflation, nutidskroner og fremtidskroner spiller ind. Men det illustrerer, hvor afgørende administrationsomkostninger er for en formue på langt sigt.

Med en – relativt lav – rente på 4,5 pct. om året bliver 250.000 kr. efter 40 år til 739.968 kr. i et selskab, der bruger 1,75 pct. om året til administration. Den samme sum, altså de 250.000 kr., bliver til 1.426.520 kr. i et selskab, der kun bruger 0,05 pct. på at admini-

strere. Forudsætningen for beregningen er naturligvis, at det billige selskab er lige så god til at investere som det dyre. Det vil netop være tilfældet, mener analysechef Sten Blindkilde, Morningstar i Danmark.

»Det kan godt være, at nogen i tre-fem år har et afkast, der retfærdiggør store omkostninger. Men derefter vil det gå galt, viser alle analyser. På langt sigt vil man nærme sig hinanden med hensyn til afkast. Derfor betyder administrationsomkostninger meget, især når det drejer sig om pensionsinvesteringer, fordi pengene skal forrentes i flere årtier. De dyre omkostninger i starten skal afregnes hele vejen igennem – og de kan simpelthen ikke hentes. Man ser dem ikke igen. De er tabt,« siger Sten Blindkilde. →

Dobbelt formue ved lave omkostninger

Værdien af 250.000 kr. investeret i 40 år til en rente på 4,5 pct. efter skat

Administrationsprocent	1,75%	1,50%	1,25%	1,00%	0,75%	0,50%	0,25%	0,05%
Indestående efter 40 år	739.968 kr.	815.509 kr.	898.550 kr.	989.815 kr.	1.090.095 kr.	1.200.255 kr.	1.321.243 kr.	1.426.520 kr.
Pension pr. måned*	5.245 kr.	5.900 kr.	6.635 kr.	7.457 kr.	8.376 kr.	9.403 kr.	10.552 kr.	11.566 kr.
Ekstra pr. måned i forhold til dyreste administration	0%	12%	27%	42%	60%	79%	101%	121%

*Note: Månedlig ydelse er beregnet som livrente fra alder 65 år for en mand. Kilde: ATP

→ Villy Dyhr, afdelingschef i Forbrugerrådet bekræfter billedet:

»Jeg er overbevist om, at de dyre pensionskasser ville reklamere med det markant bedre afkast, hvis de havde et. Og den slags reklamer er jeg endnu ikke stødt på. Det er der nok en grund til. At have høje omkostninger er ikke det samme som at være god til at investere. Det har jeg i hvert fald aldrig set,« siger Villy Dyhr.

Danmarks suverænt billigste

En gennemgang af danske pensions-selskaber viser, at forskellen på administrationsomkostningerne er betydelig. I toppen af de dyreste ligger et selskab som Skandia Liv med 1,74 pct. i administration i gennemsnit de seneste fem hele år.

I den modsatte ende finder man magistrenes, juristernes og økonomernes pensionskasse. Billigst af alle – med 0,05 pct. – er ATP.

»ATP bør være billig, alene af den grund, at vi som lovbestemt ordning ikke har behov for at sælge vores vare. Kunderne kommer automatisk,« siger Thor Kleif, underdirektør i ATP.

»Når vi ikke bare er billige, men Danmarks suverænt billigste pensionsordning, så skyldes det flere ting. Den ene er, at vi har mange medlemmer. Det giver nogle klare stordriftsfordele. Den anden årsag er, at ATP er en uhyre enkel ordning. Det er relativt enkelt at automatisere det meste – og det er billigt. Jo mere kompleks en ordning er, jo flere valgmuligheder, der er – des-

to dyrere er den at administrere. Tredje årsag er, at vi i en årrække er gået uhyre meget op i at effektivisere vores processer.«

Unge selskaber ser dyre ud

Andelen af formuen, der bruges til administration, giver ikke altid et nøjagtigt billede af, hvor dyr eller billig administrationen i pensions-selskaber er.

Nogle af selskaberne – også veletablerede selskaber – har relativt høje administrationsomkostninger, uanset hvordan man ser på det. Men især »unge« pensions-selskaber kommer til at se dyrere ud, end de er, hvorfor det – for dem – ikke er helt rimeligt at bruge dette mål.

Forklaringen er ikke, at man som nyt →

Så stor en del af formuen bruger pensions-selskabet om året til administration

Gennemsnit 1998-2002	Adm. pct.
Skandia Liv	1,74
HTS Pension	1,50
Pen-Sam Liv	1,50
PMF-Pension	1,40
Industriens Pensionsforsikring	1,22
B&A Pension	1,14
Codan Pension	1,10
PKS Pension	1,02
Codan Pensionsforsikring	0,90
Danica Pension	0,72
PFA Pension	0,46
KP	0,42
AP Pension	0,42
Pensionskassen for Sygeplejersker	0,22
Pensionskassen for portører	0,20
Lægernes Pensionskasse	0,18
Magistrenes Pensionskasse	0,10
Juristernes og Økonomernes Pensionskasse (JØP)	0,10
ATP	0,05

Kilde: www.forsikringsoplysningen.dk og ATP.

Note: Gennemsnit af nøgletal 5 for årene 1998-2002 – administrationsomkostninger ekskl. investeringsomkostninger.

Så mange kroner bruger pensions-selskabet om året pr. medlem til administration

Gennemsnit 1998-2002	
Skandia Liv	Kr. 1.532
Codan Pension	Kr. 1.515
Danica Pension	Kr. 1.270
Codan Pensionsforsikring	Kr. 1.192
PFA Pension	Kr. 1.037
Pen-Sam Liv	Kr. 935
AP Pension	Kr. 895
KP	Kr. 789
Pensionskassen for portører	Kr. 759
Juristernes og Økonomernes Pensionskasse (JØP)	Kr. 756
Pensionskassen for Sygeplejersker	Kr. 742
Magistrenes Pensionskasse	Kr. 703
Lægernes Pensionskasse	Kr. 641
PMF-Pension	Kr. 520
PKS Pension	Kr. 342
HTS Pension	Kr. 336
B&A Pension	Kr. 318
Industriens Pensionsforsikring	Kr. 275
ATP	Kr. 22

Kilde: www.forsikringsoplysningen.dk

Note: Gennemsnit af nøgletal 6 for årene 1998-2002 – administrationsomkostninger ekskl. investeringsomkostninger.

→ pensionselskab er i gang med storindkøb af hæve-sænke-borde, blyanter og slettelak. Det drejer sig derimod om ren matematik: Har man en formue på 10.000 kr., er 1.000 kr. i omkostninger lig med ti pct. Har man året efter 100.000 kr., svarer 1.000 kr. til én pct. Og året efter kan de samme 1.000 kr. udgøre 0,01 pct. Jo større formuen er, desto lettere er det at få omkostningerne til at fylde mindre.

Netop det forhold gør sig f.eks. gældende med HTS Pension. I perioden 1998-2002 anvendte HTS Pension i gennemsnit 1,5 pct. Men det dækker over, at man i 1998 havde 2,2 pct., mens udgiften faldt støt frem til 2002, hvor den var det halve. Netop fordi

selskabet er ungt og formuen vokser. Hvis selskabet fortsætter denne kurs, vil omkostningerne til administration falde markant de kommende år – målt som procentdel af formuen.

Man kan tage højde for dette ved i stedet at fokusere på, hvor mange omkostninger selskabet har til administration – ikke som andel af formuen, men pr. medlem.

Gør man det, viser der sig et andet billede: Skandia Liv er fortsat dyrest og ATP suverænt billigst. Men det viser sig, at selskaber som f.eks. Industriens Pensionsforsikring og HTS Pension pludselig bevæger sig fra den dyre til den billige ende af pensionselskaberne.

For Villy Dyhr, Forbrugerrådet, er det en vigtig pointe.

»For os er det vigtigt, at offentligheden kender administrationsprocenterne, og at de bliver gjort bekendt med, hvad konsekvenserne er. Og de er store. Men for pensionskasser under opstart er det helt naturligt, at man vil støde ind i høje administrationsomkostninger målt som procentdel af formuen. For de nye kasser gælder andre mål,« siger Villy Dyhr fra Forbrugerrådet.

Se www.atp.dk/faktum for en beregning af administrationsomkostningenes betydning ved en løbende indbetaling gennem 40 år.

Formuen kan halveres uanset renteniveauet

Selv garvede matematikere risikerer at plumpe i, hvis de på intuitionen skal svare på spørgsmålet.

Og spørgsmålet er: »Er problemet med store omkostninger til administration af pensionsordninger størst i et lav- eller højrentesamfund?«

De fleste vil nok tro, at problemet er omvendt proportional med renten: At store omkostninger er et mindre problem for afkastet, når renten i samfundet er høj.

Eller med andre ord: »Hvorfor interessere sig for, om der bruges en halv eller halvanden procent til administration, hvis kontoen alligevel bliver forrentet med otte-ti procent?«

Men en gennemregning viser, at det er forkert. Problemet bliver kun en lille smule mindre, hvis renten er høj. Høje omkostninger til administration har store konsekvenser uanset renteniveauet.

Et eksempel: Investér 250.000 kr. i 40 år til en rente på kun 3,5 pct. Er om-

kostningerne høje (1,75 pct.), bliver formuen på 500.399 kr. Med lave omkostninger (0,05 pct.), bliver formuen på 970.867 kr. – altså 94 pct. ekstra.

Forrentes samme kapital derimod med det dobbelte – altså 7 pct. i 40 år – vil formuerne være på henholdsvis 1.935.638 kr. og 3.674.274 kr. Forskellen på de to formuer er fortsat enorm, nemlig 90 pct. ekstra til den formue, der blev administreret med lave omkostninger.